

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

ولادیمیر پراخواتیلوف (Vladimir Prokhvatilov)

برگردان از: ا. م. شیری

۲۱ جولای ۲۰۱۹

اینستکس - سازوکار دور زدن تحریمهای امریکا در تجارت با ایران یا اسب تروا؟

تهران به حسن نیت اتحادیه اروپا باور ندارد

دوازدهمین جلسه کمیسیون مشترک برجام (برنامه اقدام جامع مشترک) پیرامون توافق هسته‌ای با ایران ۲۷ جون در وینا برگزار شد. ریاست جلسه نمایندگان کشورهای فرانسه، المان، انگلستان، چین، روسیه و ایران را معاون مسؤول سیاست خارجی اتحادیه اروپا هلگا اشمید بر عهده داشت. به گزارش سایت رسمی اتحادیه اروپا، طرفهای امضاءکننده قرارداد با ایران در سطح معاونان وزرای امور خارجه حضور داشتند و مسأله اجرای توافقنامه با ایران را مورد بحث و مذاکره قرار دادند. در این دیدار فرانسه، المان و انگلستان حمایت خود را از عملیاتی کردن سازوکار مالی - اینستکس برای دور زدن تحریمهای ایالات متحده امریکا در تجارت با ایران اعلام کردند.

در بیانیه اتحادیه اروپا گفته می‌شود: فرانسه، المان و انگلستان اعلام نموده‌اند، که به همکاری با سازوکار ویژه تأمین مالی و تجارت (STFI) که در ایران تشکیل شده، ادامه خواهند داد. در این سند، همچنین آمده است، که برخی دولتهای عضو اتحادیه اروپا در حال پیوستن به اینستکس به عنوان سهامدار هستند.

اینستکس ("ابزار تسهیل مبادلات تجاری") عبارت است از یک نظام پرداختی، که صرفنظر از تحریمهای شدید امریکا، تجارت کمپانی‌ها با ایران را امکان‌پذیر می‌سازد. این سازوکار "به مئاه سیر دیپلوماتیک انجام مبادلات بازرگانی بدون پرداخت پول بین شرکتهای ایرانی با کمپانیهای اتحادیه اروپا" عمل خواهد کرد.

اطلاعات مربوط به عملیاتی شدن اینستکس را خبرگزاری فارس نیوز ایران با اعلام این که معاون وزیر امور خارجی ایران، سید عباس عراقچی جلسه کمیسیون مشترک پیرامون معاملات اروپایی با اروپایی‌ها را "یک قدم رو به جلو"، اما ناکافی نامید، تأیید کرد.

به گزارش دویچه وله "هدف اولیه سازوکار اینستکس شامل کالاهایی مانند تجهیزات داروسازی، پزشکی و مواد غذائی خواهد بود، که زیاد هم باعث نارضایتی در واشینگتن نمی‌شود. تحریمهای ایالات متحده امریکا به تجارت کالاهای انساندوستانه اجازه می‌دهد".

کورنیلوس آدبار از کمیته روابط بین‌المللی المان اظهار داشت، که در این مرحله گروه بسیار کوچکی از کمپانی‌ها از طرف اروپایی‌ها در اینستکس شرکت خواهد کرد.

برایان هوک، مشاور مایک پمپئو وزیر خارجه امریکا و نماینده ویژه امریکا در امور ایران، در مورد راه اندازی اینستکس توأم با استهزاء و تهدید اظهار داشت: "ما تقریباً هیچ نیاز جمعی برای آن احساس نمی‌کنیم، برای این که اگر به شرکتها اجازه انتخاب بین تجارت با ایالات متحده امریکا یا تجارت با ایران داده شود، آنها همواره امریکا را انتخاب خواهند کرد. چنین است ارزیابی ما از اینستکس".

دوچه وله می‌نویسد: کارشناسان کمیته روابط بین‌المللی اروپا تصریح می‌کنند، که "ایالات متحده امریکا از سلطه مالی خود بر جهان سوءاستفاده می‌کند، اما این واقعیت که سه قدرت اقتصادی بزرگ اروپا در طرح اینستکس شرکت می‌کنند، ممکن است واشینگتن را در باره ارزیابی این طرح به اندیشیدن مجدد وادار سازد".

در پایان جلسه کمیسیون برجام در وینا **سرگنی ریابکوف**، معاون وزیر خارجه روسیه اظهار عقیده نموده که اتحادیه اروپا هنوز آماده استفاده از اینستکس برای انجام خدمات معاملاتی در خصوص صدور نفت ایران نیست. ریابکوف گفت: "همتایان اروپائی ما در این باره که ایجاد اینستکس چقدر مشکل بود، این سازوکار چقدر بخرنج و بی‌سابقه بود، که خود آنها انتظار مواجهه با چنین وضعیت پیچیده‌ای را نداشتند، شرمگینانه سخن می‌گویند. به همین ترتیب، به نظر می‌رسد که باید روی آنچه که ایجاد شده، تمرکز کنیم، ببینیم چه پیش می‌آید، و در ادامه معلوم می‌شود. این تفسیر آزاد است. اما موضع ما این است که اینستکس باید هم کشورهای ثالث و هم خدمات به طیف وسیعی از معاملات، یعنی قراردادهای نفتی را نیز شامل شود".

منبع عربی "الجزیره" می‌نویسد که اینستکس به منزله پیشنهاد اروپا برای دور زدن تحریمهای امریکا تأثیر محدودی بر اقتصاد ایران خواهد گذاشت، اما می‌تواند به عنوان پیام سیاسی به ایالات متحده از اهمیت زیادی برخوردار باشد.

پر فیشر، مدیر ارشد اسبق کامرس بانک (Commerzbank) آلمان به ریاست اینستکس منصوب گردید. فقط دیپلوماتها: **سایمون مک‌دونالد**، معاون وزیر خارجه انگلستان؛ **میخائیل برگر**، رئیس بخش اقتصادی وزارت خارجه آلمان و **موریس گوردومونتان**، مدیر کل وزارت اروپا و امور خارجه فرانسه عضو کمیته نظارت بر اینستکس هستند. این در حالی است، که حتی هیچ یک از مقامات عالی‌رتبه خزانه‌داری انگلستان، وزارت دارائی فدرال آلمان، وزارت اقتصادی و مالی فرانسه، و همچنین، نمایندگان بانکهای مرکزی انگلستان، فرانسه و آلمان عضو آن نیست.

برای مقایسه: ۲۹ اپریل ایران ایجاد سازوکار ویژه بازرگانی - مالی (STFI) مشابه اینستکس را اعلام نمود. خلاف اینستکس، همه مقامات "STFI" از بخش بانکی هستند. ریاست سازوکار ویژه بازرگانی - مالی را علی عسکر نوری، مشاور سابق بانک ایران زمین برعهده دارد. حمید قنبری مدیر عامل اسبق بانک سپه ایران؛ فرشید فرخ، از بانک رفاه، شهرزاد مشیری از بانک کشاورزی، محمد رضا جوادیان از بانک پاسارگاد و حمید قنبری نماینده شرکت فرادیس گستر کیش و متخصص پرداختهای موبایلی اعضای هیأت مدیره می‌باشند.

امریکا اقدامات اتحادیه اروپا و ایران برای دور زدن تحریمها را به دقت زیر نظر دارد. "آتلانتیک کونسیل" می‌نویسد، که ایجاد چنین سازوکار محدود بازرگانی و مالی مانند اینستکس با "تعهدات اتحاد اروپا در برجام انطباق ندارد. برای این که، اگر اینستکس نتواند همه بخشهای تجاری اتحادیه اروپا و ایران را بسرعت در برگیرد و اگر تهران در فروش نفت خود برای رفع نیاز مندیهایش با محدودیت مواجه شود، اینستکس شکست خواهد خورد".

صرفنظر از راه اندازی اینستکس، در واشینگتن مطمئن هستند، که ایجاد سازوکار مستحکم تجاری میان اتحادیه اروپا و ایران بدون همکاری با ایالات متحده غیرممکن است. دولت ترمپ بارها اعلام کرده، که اگر اتحادیه اروپا سعی کند تحریمهای امریکا علیه ایران را دور بزند، آن را زیر فشار سیاسی و اقتصادی قرار خواهد داد.

سیگال مندلگر، معاون وزیر خزانهداری امریکا در امور تروریسم و اطلاعات مالی طی نامه ۷ ماه مه خود به رئیس اینستکس نوشت: "مشارکت در اقدامات خلاف تحریمهای ایالات متحده می‌تواند با عواقب جدی، از جمله، با عدم دسترسی به ساختار مالی امریکا مواجه شود".

وضعیت با اثربخشی اینستکس به این سبب پیچیده‌تر می‌شود، که تهران به حسن‌نیت اتحادیه اروپا اطمینان ندارد. خبرگزاری تسنیم، نزدیک به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی می‌نویسد: "اینستکس، یعنی اسب تروا برای نفوذ به ساختارهای بانکی، دفاعی و انرژی ایران". نویسنده مقاله، آیان پای یادآور می‌شود، که ویروس ویرانگر استاکسنت طراحی شده توسط سرویسهای ویژه امریکا و اسرائیل در ماه جون ۲۰۱۰ با وارد آوردن خسارت به کامپیوترهای تأسیسات هسته‌ای ایران "از طریق شبکه شرکای تجاری قابل اعتماد" به هدف خود نائل شد.

در ایالات متحده امریکا نظر واحدی در مورد اینستکس وجود ندارد. وزیر خارجه، مایک پمپئو ۳۱ ماه مه گفت، که این ساختار "مشکلی ایجاد نمی‌کند"، زیرا آن برای تسهیل تجارت مواد خوراکی که از تحریمها آزاد است، استفاده می‌شود. با این حال، بسیاری از جمهوریخواهان با او هم عقیده نیستند و اظهار می‌دارند، که بدون اینستکس هم کانالهای تجارت کالاهای انساندوستانه با ایران وجود دارد. با این وجود، تد کروزر، سناتور ایالت تگزاس پیش‌نویس لایحه برای اعمال تحریم علیه اینستکس را تهیه می‌کند.

راه‌اندازی این سازوکار به خاطر حفظ وضعیت نامشخص، باعث تغییرات زیادی در روابط بین ایران و اتحادیه اروپا نمی‌شود. ایرانیها دلیلی برای باور به این دارند، که اینستکس می‌تواند به اسب تروا بدل شده و ویروس مخرب به تأسیسات ستراتیژیک ایران وارد سازد. در امریکا بیم از این دارند، که اینستکس می‌تواند موجب معافیت نه تنها اتحادیه اروپا، حتی سایر کشورها برای دور زدن گسترده تحریمهای ایالات متحده امریکا علیه ایران بشود. اتحادیه اروپا در این مسأله هم مثل سایر موارد، نمی‌تواند به وابستگی خود بر ایالات متحده امریکا غلبه کند. به احتمال زیاد، وضعیت تجارت بین اتحادیه اروپا و ایران در همین سطح باقی خواهد ماند.

منبع:

<https://www.fondsk.ru/news/2019/07/15/instex-mehanizm-obhoda-sankcij-ssha-v-torgovle-s-iranom-ili-trojanskij-kon-48599.html>

۱. م. شیری

۲۹ تیر - سرطان ۱۳۹۸